

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 174/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Juraj Bizoň, LL.M., proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 14 C 134/2016-302 zo 14. októbra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. decembra 2020 a doplnenou podaním z 22. februára 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol úspešnou stranou sporu (ako žalovaný) v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 14 C 134/2016, ktorého predmetom bolo určenie vlastníckeho práva k (v ústavnej sťažnosti bližšie špecifikovaným) nehnuteľnostiam a ktoré sa začalo na základe žaloby podanej obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“).

3. Uznesením okresného súdu č. k. 14 C 134/2016-274 z 11. augusta 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom bola žalobkyňa zaviazaná nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 1 500,65 eur. Pri vyčíslení trov konania vyšší súdny úradník, aplikujúc § 9 v spojení s § 10 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách

a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), vychádzal z tarifnej hodnoty 14 626,48 eur, ktorá predstavovala hodnotu nehnuteľnosti stanovenú znaleckým posudkom a dohodnutú v kúpnej zmluve uzavretej medzi sťažovateľom a obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ]

4. Proti predmetnému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala žalobkyňa sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením tak, že uznesenie zmenil a žalobkyňu zaviazal nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 291,07 eur. V odôvodnení uznesenia konštatoval dôvodnosť podanej sťažnosti, pričom zastával názor, že pri určení tarifnej hodnoty bolo v danom prípade potrebné vychádzať z kúpnej ceny dohodnutej v kúpnej zmluve uzavretej medzi žalobkyňou (ako kupujúcou) a sťažovateľom (ako predávajúcim) v sume 677,60 eur, a nie z hodnoty nehnuteľnosti určenej znaleckým posudkom a následne stanovenej v kúpnej zmluve uzavretej medzi sťažovateľom a obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ], v sume 14 626,48 eur. Na základe uvedeného okresný súd určil základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v sume 51,45 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že okresný súd sa odchyľil od jazykového znenia § 10 ods. 2 vyhlášky a pri určení tarifnej hodnoty nesprávne vychádzal z kúpnej ceny stanovenej v kúpnej zmluve, a nie z reálnej hodnoty nehnuteľnosti. Sťažovateľ okresnému súdu taktiež vytýka nepochopenie záverov nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 544/2019 a neskúmanie vecí v širších súvislostiach, čo má za následok arbitrárnosť záverov prijatých v napadnutom uznesení.

6. Na základe uvedeného sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálehom vyslovil, že napadnutým uznesením okresného súdu boli porušené jeho práva označené v bode 1, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka, že okresný súd nesprávne postupoval pri vyčíslení výšky (právoplatne priznaného) nároku na náhradu trov konania, v čom sťažovateľ vidí porušenie označených práv. Tvrdí, že okresný súd mal za základ pre určenie tarifnej hodnoty považovať reálnu hodnotu nehnuteľnosti stanovenú znaleckým posudkom (t. j. sumu 14 626,48 eur), a nie kúpnu cenu obsiahnutú v kúpnej zmluve uzavretej so žalobkyňou (t. j. sumu 677,60 eur).

8. Ústavný súd, zohľadňujúc námietky sťažovateľa predostreté v ústavnej sťažnosti, považuje v prvom rade za žiaduce zdôrazniť, že obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je totiž *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *Robins v. Spojené kráľovstvo* z 23. 9. 1997). Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je však zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd sa k problematike

trov konania stavia nanajvyš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnenému prieskumu, pričom k zrušeniu výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

9. Takéto pochybenie však v prejednávanvej veci sťažovateľa nebolo ústavným súdom identifikované.

10. V spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam predstavuje hodnota sporných nehnuteľností základ pre určenie tarifnej hodnoty náhrady trov právneho zastúpenia (m. m. I. ÚS 84/2020, III. ÚS 410/2020). Predmetom konania vo veci samej bolo v danom prípade určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (pozemkom), ktoré boli oceniteľné peniazmi, preto bola namieste aplikácia § 10 ods. 2 vyhlášky, tak ako to správne vyhodnotil i okresný súd.

11. Spornou v danom prípade však nie je aplikácia § 10 ods. 2 vyhlášky, ale hodnota predmetu sporu (tarifná hodnota), z ktorej bola vypočítaná základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby. Vyšší súdny úradník za základ pre stanovenie tarifnej hodnoty považoval sumu 14 626,48 eur, čo je suma stanovená znaleckým posudkom ako hodnota nehnuteľnosti a následne dohodnutá v kúpnej zmluve uzavretej medzi sťažovateľom a obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ]. S takto určenou tarifnou hodnotou sporu sa nestotožnil sudca okresného súdu, podľa ktorého mala byť tarifná hodnota určená z kúpnej ceny dohodnutej medzi stranami sporu na začiatku konania, teda zo sumy 677,60 eur. Sťažovateľ tvrdí, že okresný súd sa mal dôsledne pridržiavať jazykového textu citovaného § 10 ods. 2 vyhlášky a pri určení tarifnej hodnoty tak mal vychádzať z reálnej ceny nehnuteľnosti určenej znaleckým posudkom, teda zo sumy 14 626,48 eur.

12. Po dôkladnom preskúmaní napadnutého uznesenia nadväzujúceho na rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka o výške priznanej náhrady trov konania ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa v prípade sťažovateľa nedopustil porušenia práva na spravodlivé súdne konanie či svojoľnej aplikácie a interpretácie zákona. Ak okresný súd v danom prípade, vychádzajúc z § 9 a § 10 ods. 2 vyhlášky, považoval za tarifnú hodnotu sporu kúpnu cenu nehnuteľnosti stanovenú v kúpnej zmluve uzavretej medzi sťažovateľom a žalobkyňou, nemožno mu z ústavnoprávneho hľadiska nič vytknúť (obdobne II. ÚS 175/2021). Sumu 677,60 eur, ktorú žalobkyňa ako kupujúca zaplatila podľa uzavretej kúpnej zmluvy sťažovateľovi, totiž bola oboma zmluvnými stranami zjavne považovaná za primeranú hodnotu nehnuteľnosti, pričom bez relevancie je potom skutočnosť, že sťažovateľ následne predal spornú nehnuteľnosť za podstatne vyššiu cenu obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]. V tomto smere ústavný súd poukazuje na závery svojho nálezu sp. zn. I. ÚS 544/2019, ktoré sú aktuálne aj pre posúdenie hodnoty sporu v prípade sťažovateľa. V predmetnom náleze ústavný súd konštatoval, že práve kúpna cena dohodnutá medzi stranami

sporu v kúpnej zmluve poskytovala z hľadiska (vtedajšej) hodnoty predmetu sporu určitý návod na to, aby si žalobca (a rovnako aj žalovaný) mohol pred začatím súdneho sporu vytvoriť predstavu o nákladnosti vedenia sporu. Za týchto okolností by bolo proti logike a v rozpore s princípmi spravodlivosti prisvedčiť takej interpretácii, v zmysle ktorej by sa tarifná hodnota, z ktorej sa vypočítava základná sadzba tarifnej odmeny pre advokáta, určila z reálnej ceny nehnuteľnosti, keďže v takom prípade by z nej žalovaná strana (v tomto prípade sťažovateľ) na trovách konania v podstate profitovala.

13. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd na rozdiel od sťažovateľa nepovažuje právne závery sústredené do napadnutého uznesenia okresného súdu za arbitrárne, keďže z tohto rozhodnutia vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich ním prijaté rozhodnutie. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil možnosť porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu, ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

14. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 5. mája 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu